

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 03.07.2025
Sayı : 1286

10/2895

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de çocuklar ve gençler arasında yaygınlaşan akran zorbalığı, ciddi boyutlara ulaşan halk sağlığı ve eğitim sorunu haline gelmiştir. Okullarda ve sosyal yaşamda hızla artan şiddet olayları, akran zorbalığının bireysel değil toplumsal ve yapısal bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, Türkiye’de akran zorbalığının nedenlerinin çok boyutlu olarak araştırılması, şiddeti besleyen sosyal, psikolojik ve kurumsal etkenlerin saptanması, alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi ile güvenli eğitim ortamına kavuşulması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ömer Fethi Göner
Kırşehir

Serayın Pendek
Diy. Mu.

Tahir Özcan
Diyec Mu.

Dr. Jale Nur SÜLLÜ

Eskişehir Milletvekili

Green Özcan
Muğla Mu

İzzet Arıbalı
Burdur Mu

Burhanettin Duran
Adana Mu

Utku Gökçören
Eskişehir Mu.

Nail GİLER
Kocaeli Mu.

Cedret AYAY
Koraböş Mu.

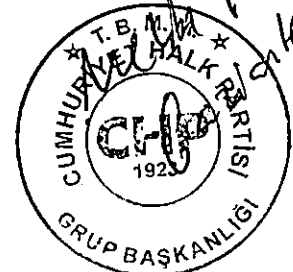
Serif ARICI
Denizli Mu.

Aysel BAKKAR
Bartın Mu.

Mehmet
Mevlâ

AU KAMADA
DSAK Mu.

Servet Mullaoglu
Hatay Mu.

GEREKÇE

Türkiye, küresel ölçekte yüksek şiddet oranlarına sahip ülkeler arasında yer almaktadır. Bu durumun bir yansıması olarak, çocuklar ve gençler arasında yaygınlaşan akran zorbalığı da her geçen gün artmakta; toplumsal düzeyde ciddi sonuçlar doğuran bir halk sağlığı sorunu haline gelmektedir. Basına yansıyan olayların sıklığı ve akademik çalışmalar, akran zorbalığı ve çocuklar arası şiddetin sistematik biçimde arttığını, önlemlerin yetersiz kaldığını gözler önüne sermektedir.

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) 2022 sonuçlarına göre OECD ülkelerinde öğrencilerin beşte biri, ayda en az birkaç kez zorbalığa maruz kalırken, Türkiye’de bu oran dörtte bire çıkmaktadır. Yani her dört çocuktan biri düzenli olarak zorbalığa uğramaktadır. Bu oranlar, alınan önlemlerin yetersizliğini ve akran zorbalığının boyutlarını ortaya koymaktadır.

FutureBright Group araştırma şirketinin 12 ilde Aralık 2024-Ocak 2025 tarihleri arasında akran zorbalığı hakkında yaptığı araştırmaya göre, okula giden her 4 çocuktan 3’ü akran zorbalığının gölgesinde yaşıyor. Akran zorbalığının dağılımına göre ise, çocukların yüzde 23’ü zorbalık mağduru, yüzde 50’si zorbalığa şahit olan, yüzde 1’i zorbalığı uygulayan, yüzde 2’si aynı anda hem mağdur olup hem zorbalık uygulayan, yüzde 24’ü ise kaygısız yani akran zorbalığı yaşamamış, yaşatmamış ya da tanık olmamış çocuklardan oluşuyor.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi ve Ege Üniversitesi iş birliğiyle 62 ilde 5.600 çocuk ve ergen, 5.000 anne ve 1.500 babayla görüşülerek gerçekleştirilen TÜBİTAK destekli araştırmaya göre, öğrencilerin zorbalığa uğrama oranı ilkokulda yüzde 69, ortaokulda yüzde 72, lisede yüzde 68; zorbalık uygulama oranı ise ilkokulda yüzde 36, ortaokulda yüzde 57, lisede yüzde 61’dir. Bu veriler, zorbalığın sadece mağduriyet değil, fail yönüyle de derinleştiğini göstermektedir.

Öte yandan, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2020-2023 yılları arasında suç işledikleri gerekçesiyle işlem yapılan çocukların karıştığı suç türlerine bakıldığında, yaralama suçunda yüzde 98, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunda yüzde 91, tehdit suçunda yüzde 41, hakaret suçunda ise yüzde 21 oranında artış yaşanmıştır. Bu artışlar, çocuklar arasında şiddetin sadece okulla sınırlı kalmadığını, toplumsal hayata da taşındığını göstermektedir.

Sağlık Bakanlığı verileri ise başka bir tehlikeye işaret etmektedir. 2022 yılında 117.043, 2023 yılında 168.737 olan çocuklara yönelik psikolojik danışmanlık sayısı, 2024 yılının yalnızca ilk 11 ayında 185.899'a ulaşmıştır. Bu hızlı artış, çocukların akran zorbalığı nedeniyle ruhsal destek arayışına girdiğini ve psikolojik travmaların yaygınlaştığını göstermektedir.

Akran zorbalığı; sözel, fiziksel, psikolojik ya da dijital yollarla yapılan her türlü yıldırma, dışlama ve aşağılama davranışını kapsamakta; özellikle çocuklar ile gençler arasında derin izler bırakabilmektedir. Bu durum, öğrenciler arasında alay etme, tehdit, yalnızlaştırma gibi davranışlardan bıçaklama ve silahlı saldırılara kadar uzanarak kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. Nitekim, 2024-2025 eğitim öğretim yılı içinde basına yansıyan bazı olaylar bu tabloyu doğrulamaktadır:

- Diyarbakır'da üç kız öğrenci, 14 yaşındaki bir öğrenciyi döverek görüntüye aldı.
- İzmir'de iki okuldan öğrenciler arasında çıkan bıçaklı kavgada beş kişi yaralandı.
- Edirne'de 16 yaşındaki bir öğrenci okul çıkışında bıçaklandı.
- Kocaeli'nde okul bahçesinde çıkan tartışma sonucu bir öğrenci bacağından bıçaklandı.
- İstanbul Gaziosmanpaşa'da dört kız çocuğu, yaşıtı bir çocuğu darp etti; olay görüntülendi.
- Üsküdar'da bir özel okulda 16 yaşındaki bir öğrenci, sınıf arkadaşını tuvalette bıçakladı.
- Sultanbeyli'de teneffüste yaşanan bıçaklı saldırıda bir öğrenci tutuklandı.
- Konya'da ise 10 yaşındaki bir çocuk, arkadaşının boğazını sıkması sonucu yoğun bakıma alındı.
- Eskişehir'de bir ortaokulda teneffüs esnasında bir erkek öğrenci arkadaşı tarafından bıçaklandı.

Tüm bu olaylar, akran zorbalığının bireysel değil, toplumsal, geçici değil, yapısal bir halk sağlığı sorunu olduğunu göstermektedir. Çocukların can güvenliği, ruh sağlığı ve eğitim hakkı tehdit altındadır. Bu çerçevede; akran zorbalığının nedenlerinin tespit edilmesi, okul ortamlarında şiddeti doğuran sosyal, psikolojik ve kurumsal faktörlerin araştırılması, alınması gereken önleyici ve koruyucu tedbirlerin belirlenmesi ve çocukların güvenli eğitim ortamına kavuşması amacıyla Meclis araştırması açılmasına gerek duyulmaktadır.

